

Būtiskais

„Mēs zinām, ka pēc samērā īsa laika cilvēku dzimta zaudēs jebkādu drošības sajūtu, jebkādu iekšējo un ārējo mieru, kas nepieciešams dzīvei, ja vēsts, kuru mēs saucam par antroposofiju, nenasniegs cilvēci tieši šajā laikmetā.”

Rūdolfs Šteiners, 1917

Šodien visa mūsu mīlās pasaules ēka patiešām stāv uz smiltīm; stiprākas un vājākas vēja brāzmas pārvieto smiltis un līdz ar to liek šai ēkai šķobīties uz vienu vai otru pusi, protams, tikai mūsu acīs, bet, tā kā tam, ko saskata mūsu acis, seko arī mūsu sirdis un prāti un tad arī kājas un rokas, kuras reāli ceļ vai grauj pasauli atbilstoši tam, ko mēs tajā saskatām, ir tomēr jāatzīst, ka izšķirošs ir mūsu katra redzējums par pasaulē notiekošo, jo īstenībā šis smiltis jau nav nekas cits kā mēs paši.

Atklāti sakot, brīžiem ir grūti atbrīvoties no sajūtas, ka viss, ko redzi un dzirdi, nav vairāk kā uzmācīga filma, kuru, ja kārtīgi saņem, jebkurā mirklī var izslēgt. Un tomēr tā gluži nav. Filma griežas gan un to nebūt nav tik viegli izslēgt, bet tā griežas tikai virspusē, zem tās notiek ļoti būtiskas lietas dzīvei atbilstošā ātrumā, kuras arī gaida savus lieciniekus un komentētājus, un, galvenais, tajās tāpat, kā virtuālā filmā, apzināti vai neapzināti piedalās absolūti visi un katrs no mums – darot vai nedarot kaut ko, runājot vai klusējot, smeļoties vai raudot.

Atšķirība starp šīm esamības kārtām ir tā, ka pirmā, iracionālas naudas un varas kāres dzīta, akli ved pasauli jaunā liela kara peklē, kas nepieciešams, lai nodrošinātu veiksmīgu drīz gaidāmā lielā „glābēja” *performance*; savukārt otrā dara visu, lai nepieļautu šī scenārija triumfu.

Daudzi vērīgi cilvēki jau labu laiku runā par to, ka mūsdienu notikumi atgādina pasaules situāciju pirms Pirmā pasaules kara. Melu smacīgā dvinga daudzviet aizklāj saprāta Sauli, uz līdzenas vietas no zemapziņas pagrabiem tiek uzvandītas emocijas, kurināts naidis starp dažādiem cilvēku grupējumiem, izdomāti ienaidnieki un organizētas provokācijas. Šajā saspīlētajā atmosfērā daudzi zaudē pārskatu un ļauj iedzīt sevi vienā vai otrā no karojošajām nometnēm. Kāds neredzams spēks maisa putru lielajā mediju katlā, ik pa laikam pieberot tai kādu uzbudinošu vai notrulinošu pulveri, šādi sašūpojot Zemes astrālo lauku, kas savukārt atbilstoši rezonē nestabilos prātos, kuri šo putru bezdomīgi streb.

Toreiz, pirms simts gadiem, sasprindzinājumam sasniedzot noteiktu koncentrācijas pakāpi, kādā brīdī viens cilvēks kā „pusmiegā” (Rūdolfa Šteintera apzīmējums) izlaida kara džinu no pudeles, kas ļāva tam trakot visā Eiropā četrus šausmīgus gadus, „pļaujot” dzīvību kā nobriedušu rudzu lauku. Šķita, ka cilvēcei no tā vajadzētu mācīties, taču ātri vien šo scenāriju

izdevās īstenot atkal, un tā tas turpināja savu plauju drīz vienā, drīz citā pasaules vietā. Šodien tas atkal vicina savu izkapti pār Eiropu.

Lai arī kopš Pirmā pasaules kara ir pagājuši veseli simts gadi un noteikti daudz kas pasaulē un cilvēkos ir mainījies, tomēr šodienas situācija atkal ir tāda, ka lielais МИР, kas ir reizē gan miers, gan pasaule, bīstami ekvibrē uz naža asmeņa. Atkal tiek atkailināti viszemākie instinkti, uzvandītas kaislības, situācija tiek sakarsēta un cilvēku satraukums tiek mākslīgi kanalizēts noteiktā virzienā, ar mērķi novirzīt to no īstā draudu avota un cerībā izprovocēt kāda atbildīga pirksta nejaušu klikšķi uz izšķirošās „pogas”, taču interneta faktors un visas pasaules cilvēkos acīmredzami pamodusies atbildības sajūta par notiekošo liek vecajai stratēģijai pamatīgus springuļus riteņos. Ja pirms simts gadiem vienkāršajam cilvēkam praktiski nebija iespēju ielūkoties notikumu aizkulisēs, tad šodien to nedara tikai slinkais. Tādēļ var cerēt, ka šoreiz nebūs iespējams tik viegli īstenot ierasto scenāriju. Protams, arī nemiera režisoru rīcībā ir progresīvāki manipulēšanas līdzekļi, bet svarīgākais faktors ir un paliek daudzo cilvēku apziņas līmenis un gribas suverenitāte, jo tā tikai šķiet, ka 20. gadsimta sākumā cilvēku, arī katra atsevišķa cilvēka, griba nav vainojama. Par to liecina savā laikā izteiktie neskaitāmie Rūdolfa Šteinera brīdinājumi un centieni iemācīt cilvēkus orientēties notiekošajā. Piedāvāju šai sakarā dažu Rūdolfa Šteinera līdzgaitnieku atmiņas par to laiku, kad tikko (1913. gadā) nodibinātā Antroposofiskā biedrība uzsāka Gēteānuma celtniecības projektu Šveicē, lai radītu antroposofijai cienīgu mājokli, sava veida templi. „Bau”, ēka vai būve, kā to sauca, kamēr tai vēl netika piešķirts īstais vārds – Gēteānums, desmit gadus vienoja antroposofijas piekritējus no 17 dažādām, toreiz reāli karojošām zemēm, un katrs pēc savām iespējām piedalījās šajā vērienīgajā projektā.

No Rūdolfa Šteinera līdzgaitnieku atmiņām

„...Bieži varēja redzēt, kā Rūdolfs Šteiners, piegājis pie viena vai otra no mums, teica vienkāršus vārdus: „Izskatās, ka tomēr būs karš... Tas būs šausmīgi.” Šķita, ka viņš no mums kaut ko gaida, uz viņu šajos brīžos bija grūti skatīties. „Jā, doktora kungs, izskatās, ka būs karš,” – parasti atbildēja uzrunātais, un viņš vilies gāja prom. Kad karš sākās, viņš teica: „Tikai četrdesmit cilvēki gribēja karu, bet bija pārāk maz tādu, kuri to negribēja.” (No Asjas Turgeņevas atmiņām)

Acīmredzot, te runa ir par aktīvu negribēšanu.

„Kādā drūmā februāra rītā, kāpjot pa taciņu augšā uz būvi, es panācu Rūdolfu Šteineru, un tālāk mēs gājām blakus. No Elzasas puses varēja dzirdēt liulgabalu dārdoņu, brīžiem pat zeme nodrebēja zem kājām. Augšā Rūdolfs Šteiners apstājās un ilgi raudzījās uz rietumiem, ko aizsedza mitra dūmaka no liulgabalu šāvieniem. Tad viņš uzlūkoja mani ar to neapprakstāmo

skatienu, kas iesniedzās pašos manas būtnes dziļumos – nepieskaroties, bez jēlkāda spiediena –, skatienu, kas necentās satvert, bet ieņēma sevi.

„Jā,” viņš beidzot teica un parādīja uz rietumiem, „kad tas reiz būs beidzies, tad viss kļūs pavisam citāds, nekā bija līdz šim. Jūs tagad mani nesaprustu, ja es gribētu pastāstīt, kā viss būs, bet jūs to piedzīvosiet! Kad būs garām tas, ko cilvēki sauc par karu, tad viss konvencionālais zaudēs savu nozīmi. Visas maskas, kas šodien slēpj notikumu cēloņus, kritīs!

Cilvēce ir iegājusi tajā savas attīstības stadijā, kad kļūst redzams viss ļaunums, visi meli! Viss jau ir klāt: ļaunums, šausmas, meli, pagrimums – viss jau ir klāt, tas vēl tikai slēpjas aiz maskām! Bet viss atklāsies!

Tas izpaudīsies gan atsevišķu cilvēku dzīvēs – laulībā, ģimenē, draudzībā un, pirmkārt, attiecībās ar ienaidniekiem –, gan veselu tautu un valstu dzīvē! Noteiktām lietām vairs nebūs nekādu šķēršļu.

Izturēt to, kas nāk, bez kaitējuma savai dvēselei, neļaujot tai aiziet bojā, varēs tikai tie cilvēki, kuri spēs atšķirt gan ārējos notikumus, gan savos pārdzīvojumos būtisko no nebūtiskā!

Tas gan ir ļoti grūti, ļoti grūti,” viņš atkārtoja. „Nepieciešams neatlaidīgi vingrināties, neželējot nekādas pūles. Jo šeit slēpjas visšausmīgākais kārdinājums! Cilvēcei nāksies karot pret meliem, pret pirmatnējo ļaunumu!” (No Adelheima Petersena atmiņām)

Ja jau pēc Pirmā pasaules kara visām maskām bija jānokrīt un visiem meliem atklāti jānostājas cilvēku acu priekšā, rodas jautājums, kādēļ tad tik daudz cilvēku tomēr joprojām tos neatšķir un arvien vēl ļauj sevi maldināt ar samērā lētiem trikiem? Te kārtējo reizi nāk prātā Gētes „atklātie noslēpumi”, t.i., doma par to, ka dabai nav no mums noslēpumu, ja mēs pievēršamies tai ar skaidru, vēriņu saprātu un labo gribu. Tas pats ar noslēpumiem sabiedrības dzīvē.

Tāpēc uz šo jautājumu nav citas atbildes kā labās gribas trūkums atpazīt, atzīt un aizstāvēt patiesību, jo meli un maldi glaimo mūsu instinktiem, ļauj mums palikt tādiem, kādi esam, un atstāt visu, kā ir, bet patiesība prasa gara piepūli, daudz lielāku jūtu un gribas intensitāti, kas mudinātu mūs nevis sūroties par neērtībām, meklēt vainīgos un gaidīt kādu glābēju, lai arī tas būtu vilks aitas ādā, vai arī – lai notiek kas notikdams – vienkārši sirsnīgi mīlēt sevi tādus, kādi nu esam, bet ķerties pie pasaules glābšanas – šeit un tagad. Tas, manuprāt, ir vienīgais arguments, kas ļauj gaidāmā melu kunga kalpiem cerēt uz panākumiem.

Te man gribas vēlreiz pievērst uzmanību tai neredzamajai, bet absolūti reālajai un, manā uztverē, arvien iespaidīgākajai plūsmai, kas lēni, bet konsekventi panāk atsevišķu smilšu graudiņu satikšanos pāri visām robežām, konsolidējoties un pārtopot par stingru jaunās pasaules pamatu. Jo šodien labais vairs nenotiek pats no sevis, bez mūsu aktīvas līdzdomāšanas, līdzjušanas un līdzdarbības.

Un te vēlreiz vārds Rūdolfam Šteineram: „Principā pasaules pulkstenis ir labvēlīgs mūsu laikmetam, taču tas nenozīmē, ka mēs visu drīkstam vienkārši atstāt pasaules likteņa ziņā - gan jau tāpat viss būs labi. Pamatā jābūt atziņai: ja cilvēks grib, tad mūsu laikmetā viņš var atrast bezgala daudz iespēju ietekmēt pasaules likteni, bet viņam tas patiesi jāgrib. Tikai pagaidām cilvēki to negrib.”

Gribētos cerēt, ka šodien pietiekami daudzi no mums tiešām grib mieru un ir gatavi pielikt nepieciešamās pūles, lai iemācītos atšķirt būtisko no nebūtiskā.